

S Y K E

Jenni Huhtala
Jorma Jantunen

11.12.2020

Tilastokatsaus YVA-menettelyihin 1994 - 2019

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA-laki) sekä sen nojalla annettu asetus tulivat voimaan 1.9.1994. YVA-lakia sekä sen nojalla annettua asetusta on tämän jälkeen tarkistettu ja muutettu moneen kertaan. YVA-lain (252/2017) 3 §:n mukaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan hankkeisiin ja niiden muutoksiin, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia. YVA-lain liitteessä 1 on lueteltu ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä arvioitavat hankkeet sekä niiden muutokset. Lisäksi ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan yksittäistapauksessa muuhunkin sellaiseen hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Uusin YVA-laki ja –asetus tulivat voimaan 16.5.2017. Tämän lisäksi hankeluettelo päivitettiin YVA-lainsäädännön kokonaisuudistuksen jatkeena. Hankeluettelon päivittämisellä pyrittiin ajantasaistamaan, selkeyttämään sekä yhdenmukaistamaan kansallista hankeluetteloä mahdollisimman pitkälle YVA-direktiivin hankeluettelon kanssa huomioiden kuitenkin Suomen ympäristön erityispiirteet. Uudistettu hankeluettelo tuli voimaan 1.2.2019.

Vuonna 2017 voimaantullut uusi YVA-laki mahdollistaa kaavoituksen ja YVA-menettelyn kuulemisten yhteensovittamisen. YVA-menettely ja ympäristölupamenettely voidaan yhteensovittaa 1.9.2020 alkaen.

Aluksi päätökset YVA-menettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa teki ympäristöministeriö. Vuonna 2006 päätöksenteko siirrettiin ydinenergiahankeita lukuun ottamatta ministeriöltä alueellisille ympäristökeskuksille. Vuoden 2010 alussa alueelliset ympäristökeskukset korvattiin ELY-keskuksilla.

Tässä vuoden 2019 loppuun saakka ulottuvassa seurantaraportissa YVA-hankkeiden ja niiden tapauskohtaisten soveltamispäätösten alueellinen jakauma on esitetty ELY-keskuksittain. Vaikka tuulivoimahankkeet lisättiin vasta vuonna 2011 YVA-asetuksen hankeluetteloön kohtaan 7)

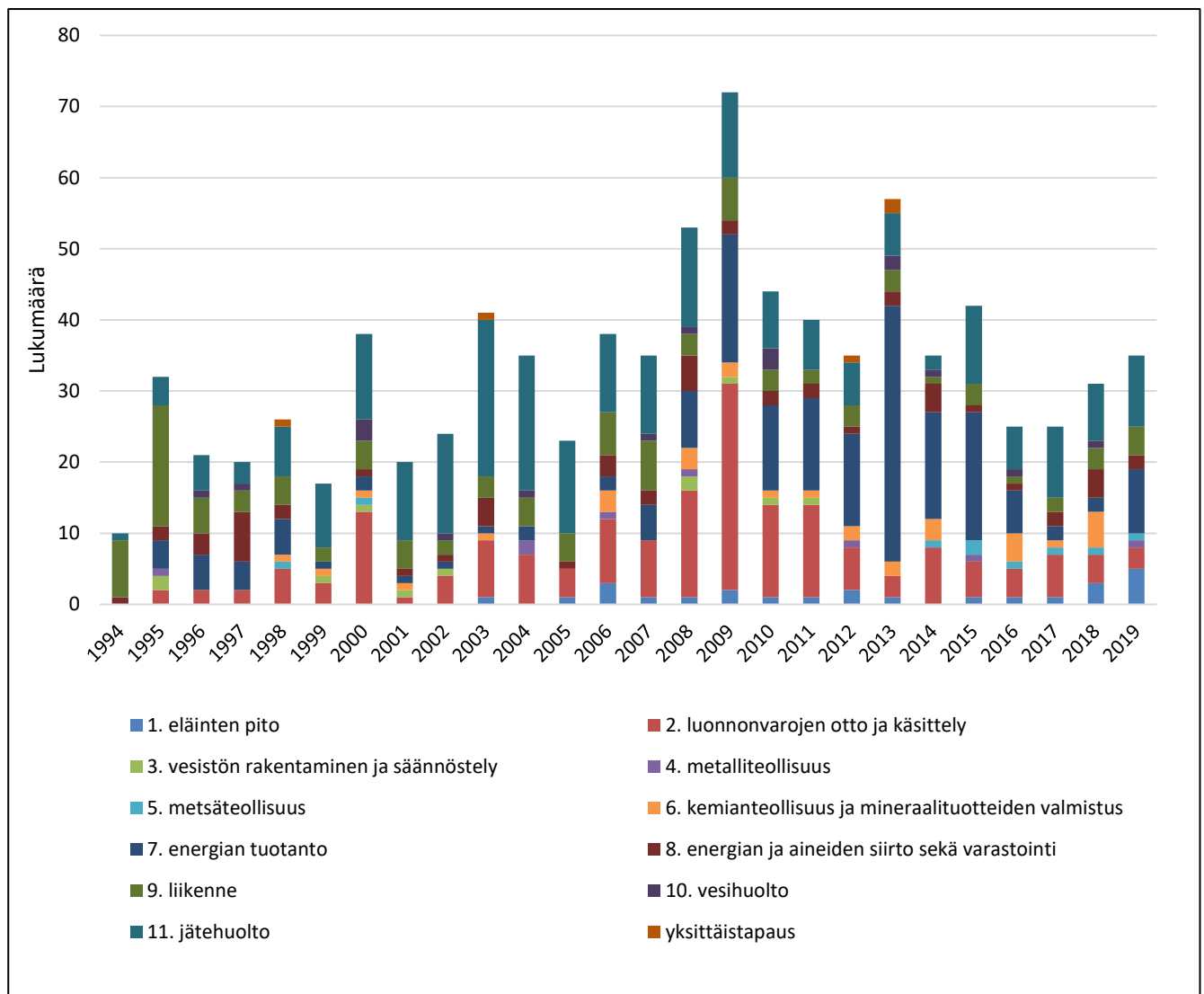

SYKE

energiantuotanto, ovat aiemmatkin tuulivoimahankkeet luokiteltu seurantaraportissa energiantuotantona eikä yksittäistapauksina. Tämän lisäksi kaikki hankkeet ovat tässä esitetty uudistetun hankeluettelon mukaisina, jolloin kaikki YVA-hankkeet on muutettu nykyisen hankeluettelon mukaisiksi.

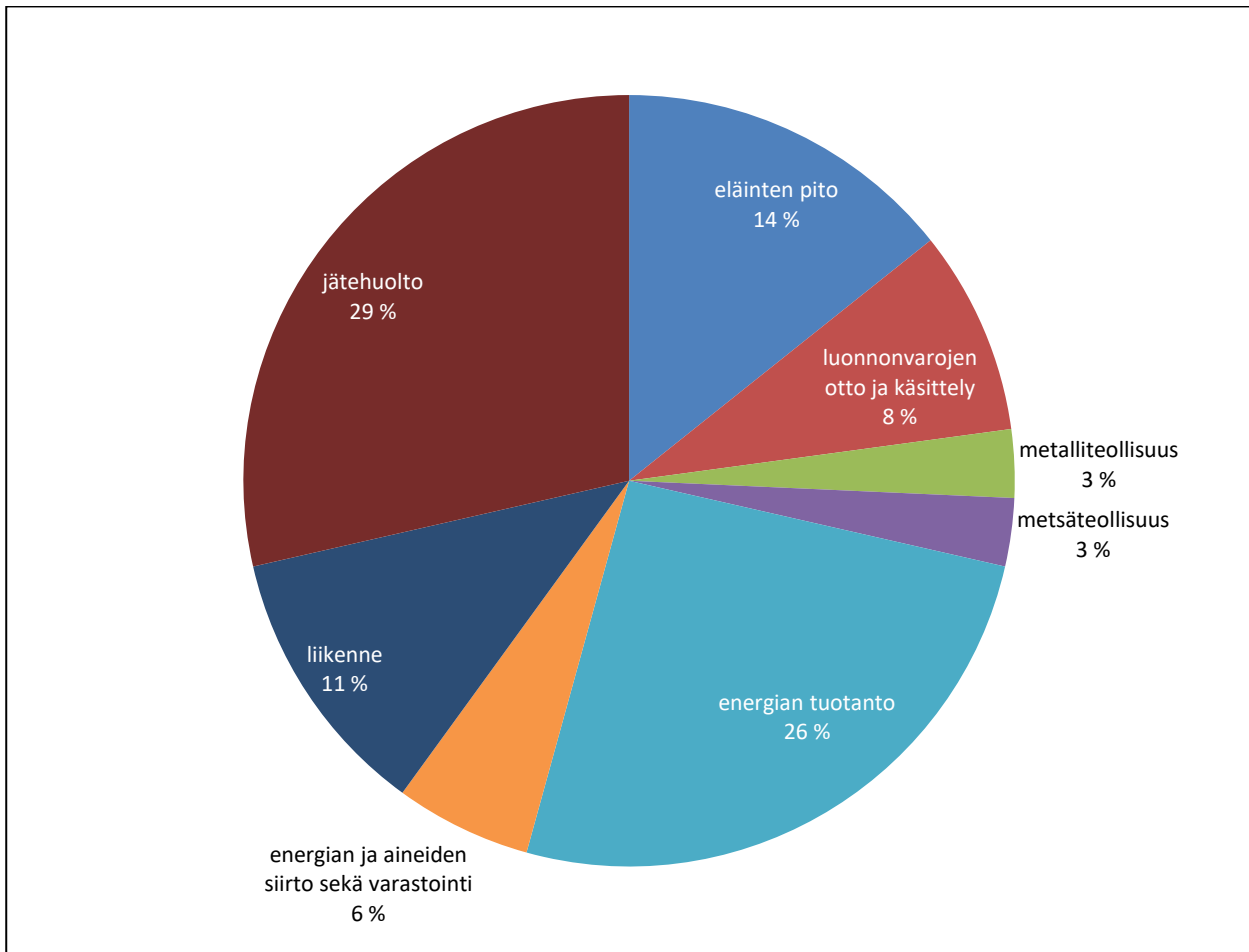
Vuoden 2019 loppuun mennessä YVA-menettelyjä oli tullut vireille yhteensä 874. Näistä menettelyistä päätyneitä oli 782, vireillä oli 50 ja keskeytettyjä oli 42 kappaletta. Vuonna 2019 vireille tuli yhteensä 35 YVA-menettelyä.

Kaikista keskeytetyistä YVA-menettelyistä 16 on liittynyt luonnonvarojen ottoon ja käsittelyyn, 12 energian tuotantoon, yhdeksän jätehuoltoon, yksi vesistön rakentamiseen ja säännöstelyyn, yksi metalliteollisuuteen, yksi kemianteollisuuteen ja mineraalituotteiden valmistukseen, yksi energian ja aineiden siirtoon sekä varastointiin ja yksi liikenteeseen.

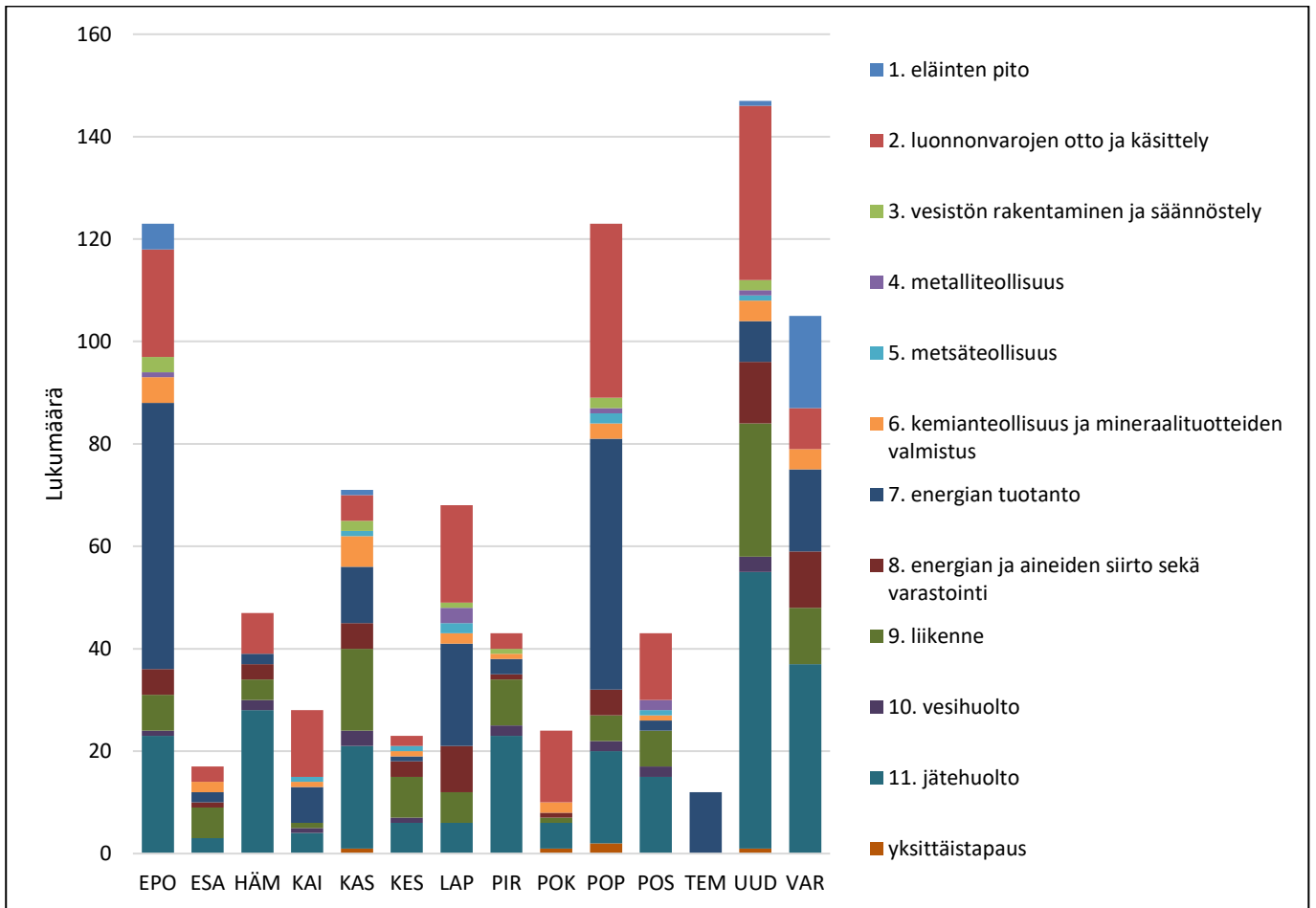
Kuva 1: Vuosina 1994–2019 vireille tulleet YVA-menettelyt.

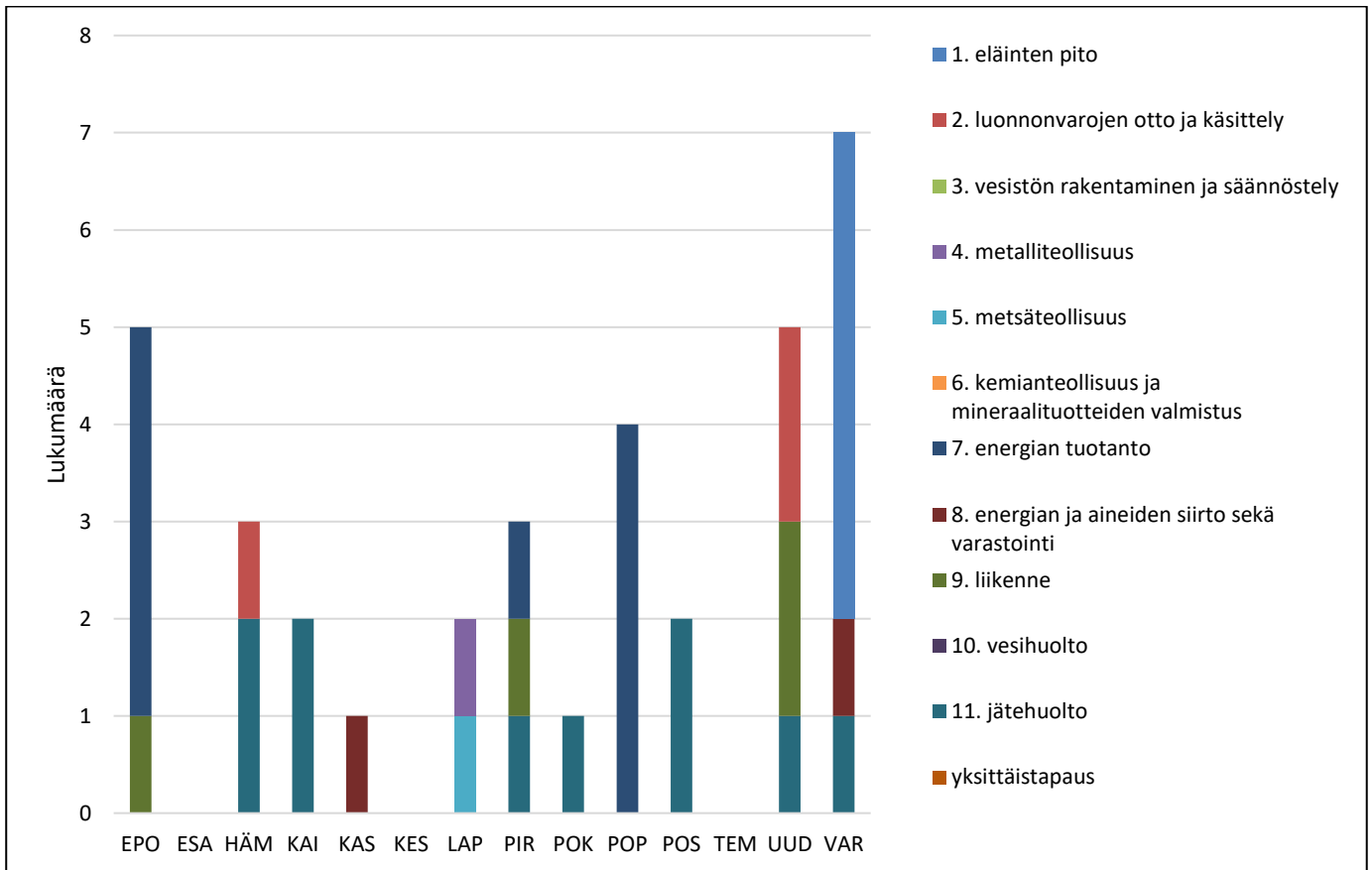
Kuva 3: Vuonna 2019 vireille tulleet YVA-menettelyt hanketyypeittäin.

Vuonna 2019 tuli vireille 35 YVA-menettelyä (kuva 3). Yleisin hanketyyppi oli jätehuolto (10 kpl). Muut yleisimmät hanketyypit olivat energian tuotanto (9 kpl), eläinten pito (5 kpl) sekä liikenne (4 kpl). Eläinten pitoon liittyvien YVA-menettelyiden osuus on kasvanut, ja luonnonvarojen ottoon ja käyttöön liittyvät YVA-menettelyt ovat vähentyneet.

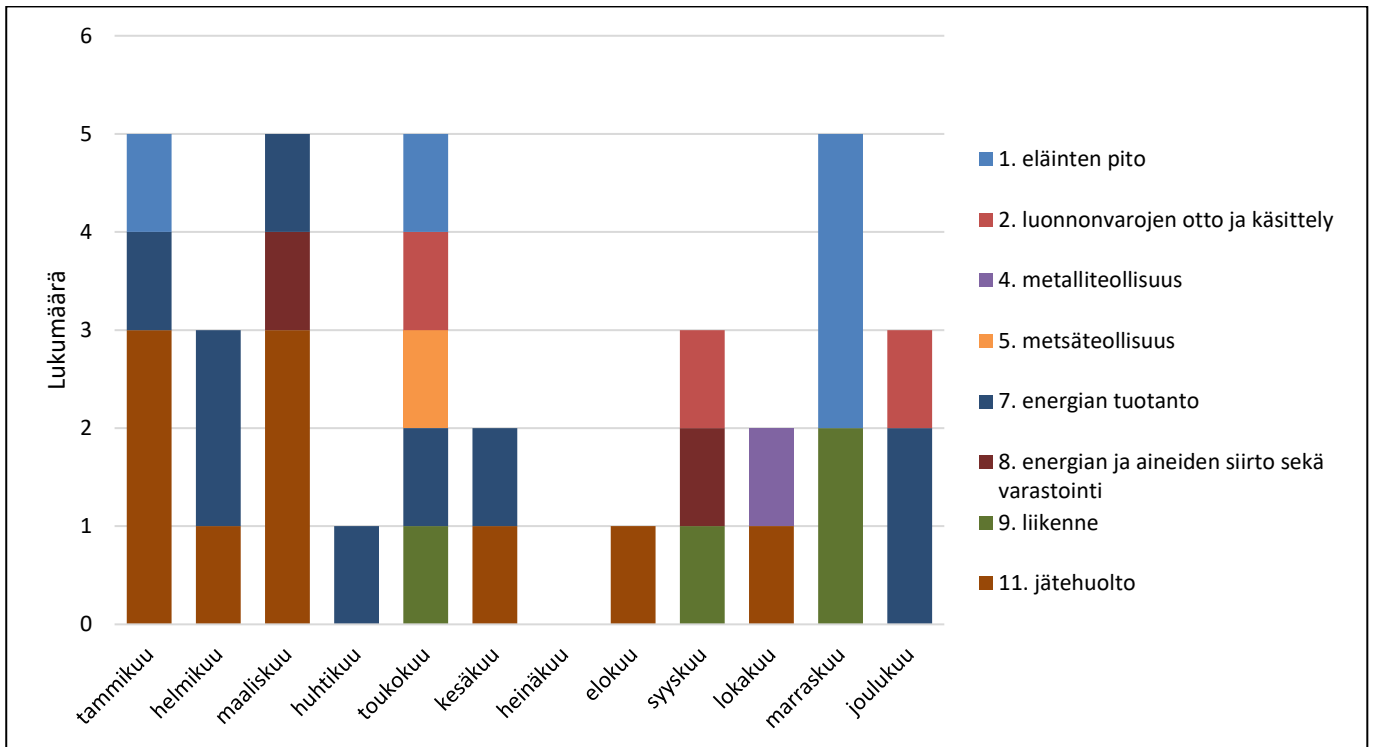
Kuva 4: Vuosina 1994–2019 vireille tulleet YVA-menettelyt hanketyypeittäin ja yhteysviranomaisittain.

Eniten YVA-menettelyitä on tullut vireille Uudenmaan (147 kpl), Pohjois-Pohjanmaan (123 kpl), Etelä-Pohjanmaan (123 kpl), ja Varsinais-Suomen (105 kpl) ELY-keskuksissa. Vähiten YVA-menettelyjä on tullut vireille Etelä-Savon (17 kpl), Keski-Suomen (23 kpl), Pohjois-Karjalan (24 kpl) ja Kainuun (28 kpl) ELY-keskuksissa. Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) on toiminut yhteysviranomaisena ydinenergiainhankeissa (12 kpl).

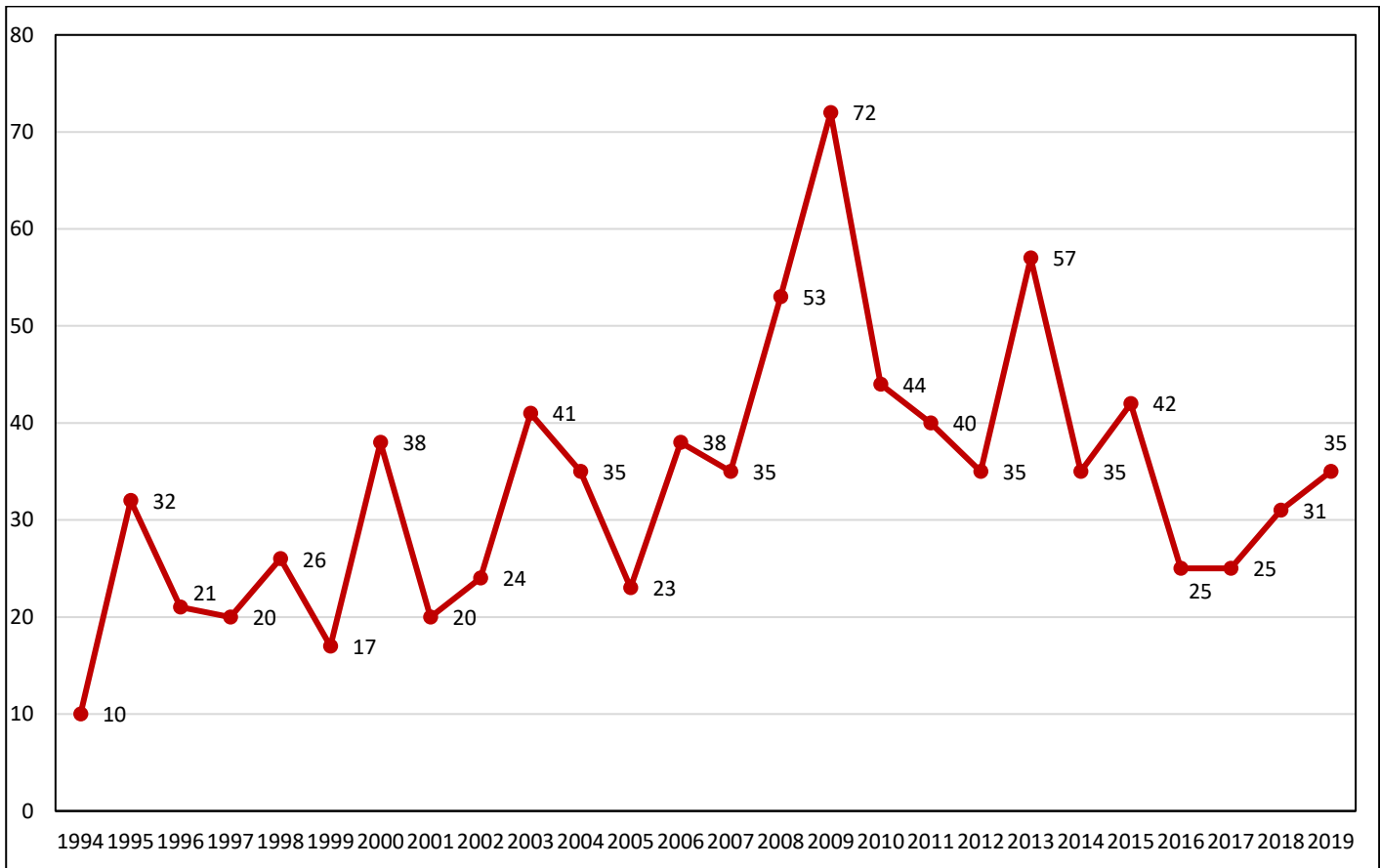
Kuva 5: Vuonna 2019 vireille tulleet YVA-menettelyt hanketyypeittäin ja yhteysviranomaisittain.

Kuvassa 5 on vuoden 2019 aikana vireille tulleet YVA-menettelyt hanketyypeittäin ja yhteysviranomaisittain. Vuonna 2019 eniten YVA-menettelyitä tuli vireille Varsinais-Suomen ELY-keskuksessa (7 kpl), Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksessa (5 kpl), Uudenmaan ELY-keskuksessa (5 kpl) ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksessa (4 kpl). Etelä-Savon ja Keski-Suomen ELY-keskusten alueilla sekä Työ- ja elinkeinoministeriön ohjauksessa ei käynnistynyt yhtään YVA-menettelyä.

Kuva 6: Vuonna 2019 vireille tulleet YVA-menettelyt hanketyypeittäin kuukausikohtaisesti.

Kuvassa 6 on esitetty hanketyppi- ja kuukausikohtaiset tiedot YVA-menettelyjen vireilletulosta vuonna 2019. Eniten hankkeita tuli vireille tammikuussa, maaliskuussa, toukokuussa ja marraskuussa (5 kpl). Heinäkuussa ei tullut vireille yhtään YVA-menettelyä. Vireilletulokuukausina hiljaisia olivat myös huhtikuu ja elokuu, jolloin molemmissa vireille tuli vain yksi hanke.

Kuva 7: Vireille tulleiden YVA-menettelyjen määrät vuosittain.

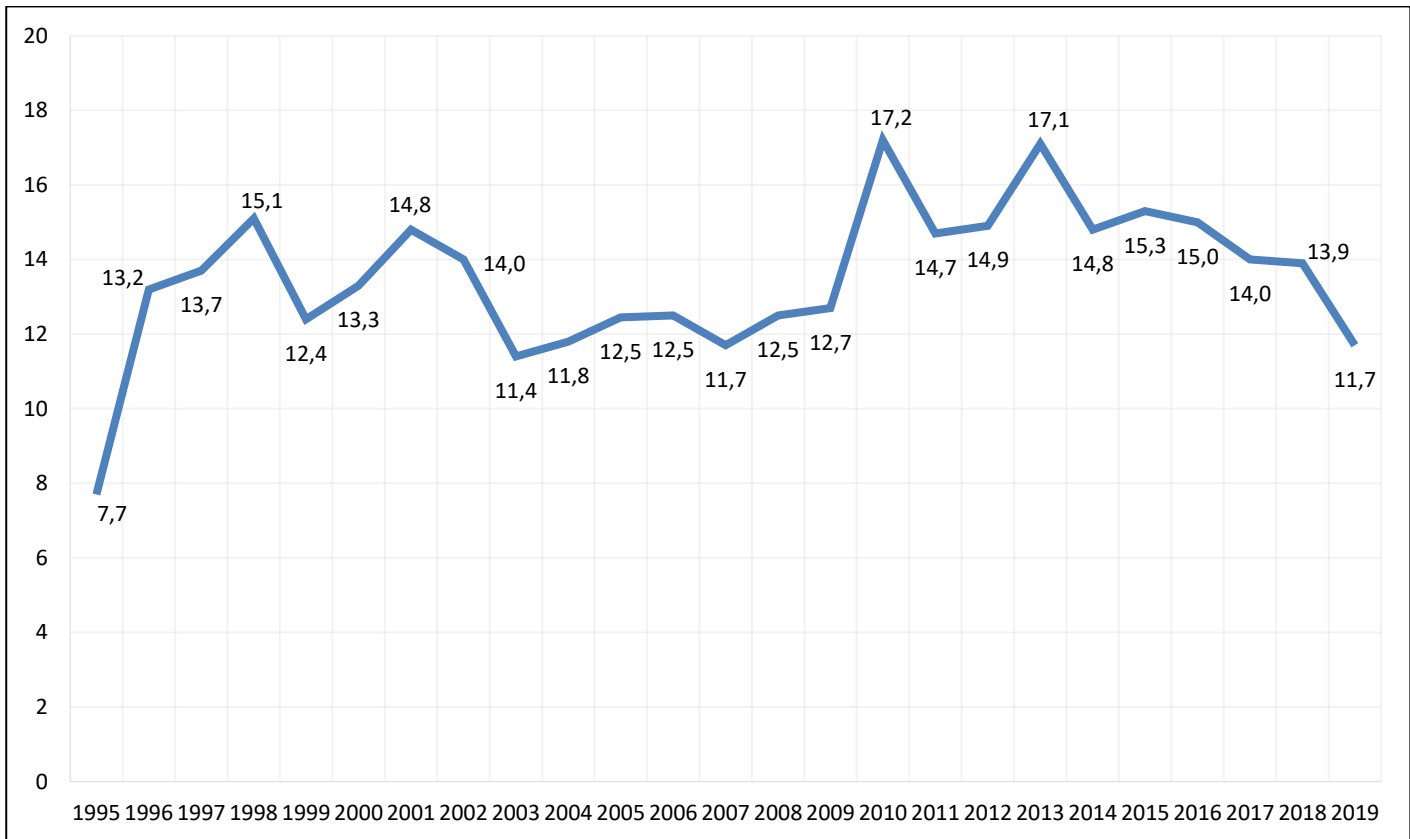
Kuvassa 7 on esitetty vireille tulleiden YVA-menettelyiden kokonaismäärä vuosittain. Eniten hankkeita on tullut vireille vuonna 2009, jolloin niitä käynnistyi yhteensä 72 kappaletta. Sen jälkeen vilkkaimpia vireilletulovuosia ovat olleet vuodet 2013 (57 hanketta), 2008 (53 hanketta), 2015 (42 hanketta), 2010 (44 hanketta) ja 2003 (41 hanketta).

Vuosina 1994–1999 hankkeita tuli keskimäärin vireille 21 kpl vuosittain.

Vuosina 2000–2009 hankkeita tuli vireille keskimäärin 37,9 kpl vuosittain.

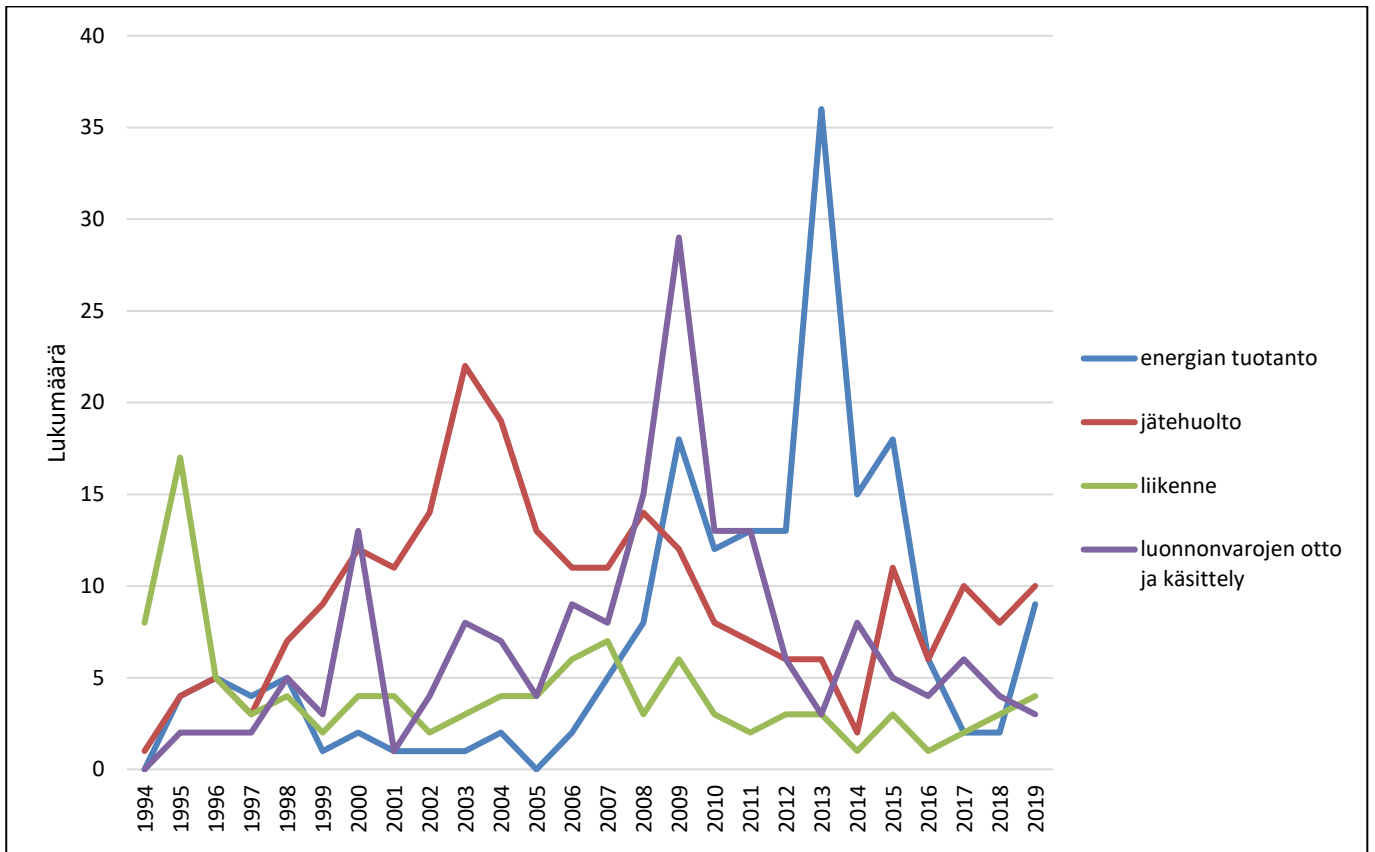
Vuosina 2010–2019 hankkeita tuli vireille keskimäärin 36,9 kpl vuosittain.

Kuva 8: YVA-menettelyiden vireilläoloaikojen mediaani (kuukautta) päättymisvuoden mukaan vuosina 1995–2019.

Kaikkien vuoden 2019 loppuun mennessä päättyneiden YVA-menettelyjen vireilläoloajan mediaani on 13,8 kuukautta. Vuonna 2019 päättyneiden hankkeiden (35 kpl) mediaani on 11,7 kuukautta (kuva 8). YVA-menettelyiden kesto on lyhentynyt viime vuosina ja YVA-menettelyn kesto korreloi enemmän hanketyypin kuin yhteysviranomaisen kanssa.

Kuva 9: Neljän yleisimmän hanketyypin kehitys vuosina 1994–2019.

Kuvassa 9 on esitetty neljän yleisimmän YVA-asetuksen hankeluettelon hanketyypin vireilletulomäärissä tapahtunut kehitys vuodesta 1994 alkaen. Jätehuolto oli viime vuonna suurin hanketyypiluokka.